

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Проект BG161PO001/3.3-01/2008/001-11

"Комуникационна кампания за насърчаване на вътрешния туризъм в Република България"

www.tourism.government.bg

брой 77/юни 2015

**МАЛКО
ПОЗНАТИ**

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

ПРАИСТОРИЧЕСКО И ТРАКИЙСКО СВЕТИЛИЩЕ В МЕСТНОСТТА ГРАДИЩЕ, С. ДОЛНО ДРЯНОВО

Праисторическото светилище в местността Градище край село Долно Дряново представлява каменен ансамбъл от гигантски профили на мъже и фигури на животни – костенурки, змии, риби и птици. Намира се на 5 километра от селото, на пътя за Сатовча.

Светилището е разположено върху рид с дължина приблизително 700 м. Върху рид с площ около 20 дка се открояват три изявиени скалисти възвишения с максимална надморска височина 879,80 м. Те са естествено защитени, достъпни единствено от северозапад. От всички останали страни са оградени от внушителен и живописен каньон. Склоновете са много стръмни, а на места скалите са почти отвесни, като от изток образуват пропаст с дълбочина над 50 м. Върху билото и по южния склон има неголеми, естествено заравнени площадки, оградени с оголени скални блокове. На места скалите оформят причудливи фигури – човешки профили и анималистични изображения. Комплексността на композициите, качеството и вида им, както и строгата им пространствена ориентация създават впечатлението, че някои от фигурите

са резултат от изкуствени изсичания и обработка на скалите. Могат да бъдат забелязани изкуствени заравнявания, изграждане на улеи и т.нар. шарапани, които се свързват обичайно с религиозните вярвания на траките и с практикуваните от тях възлияния.

Тракийското светилище е възникнало през първото хилядолетие пр.Хр. Открити са различни съоръжения, свързани с религиозни обреди – глинени олтари, култови сгради с каменни основи и оградни стени. В естествени скални цепнатини и ниши са открити обредни дарове като глинени съдове, лампи, изделия от метал. Мястото е използвано за светилище чак до епохата на Късната античност (IV – VI в.), като са били извършвани различни жертвоприношения, възлияния, процесии и празнични угощения.

Първите археологически проучвания на светилището са проведени през 2008 г. и доказват, че на това място има културни следи от праисторическата и античната епохи. Най-ранните следи от човешко присъствие се отнасят към късната каменно-медна епоха (края на петото хилядолетие пр.н.е.), а най-къс-

ните археологически материали датират от късноримската епоха (III – IV в. от н.е.). Праисторическите съдове са изработвани на ръка или с помощта на гърнчарски калъпи. При декорацията на керамиката са ползвани различни техники – връзана, набодена, отпечатана, рисувана, като най-широко застъпено е рисуването с графитна боя. Графитната рисунка е нанесена прецизно, орнаменталните композиции са умело балансирани, а сивкавият метален блясък на графитните линии се откроява на фона на тъмната, излъскана повърхност на съдовете.

Допълнителен колорит в орнаменталните схеми внасят запълнените с червена и жълтеникава минерална боя полета. Най-многобройни са културните следи, оставени от тракийското население през III – II в. пр.н.е., което е използвало това място като светилище.

Скалното светилище на траките в местността Градище притежава всички основни характеристики на този тип обекти – каменни заграждения, депа за дарове в скални цепнатини и ниши, глинени олтари.

Продължава на стр. 2

50

МАЛКО
ПОЗНАТИ

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

ПРАИСТОРИЧЕСКО И ТРАКИЙСКО СВЕТИЛИЩЕ В МЕСТНОСТТА ГРАДИЩЕ, С. ДОЛНО ДРЯНОВО

Продължава от стр. 1

Досега са проучени основи на зидове от сгради и зидове, които ограждат сакрални пространства, издигнати върху скални масиви. Изключителен паметник е и откритият глинения олтар – „есхара“, с врязана украса по повърхността, който се свързва с практикуване на възлияния и други религиозни обреди.

но женски) заболявания. Арката, която местните хора наричат „мушилка“, или „промушвачка“, а покойният проф. Бояджиев назовава „Чистилището“, поражда с внушителните си размери. Преминавайки през мушилката рано сутрин при изгрев слънце, лекуваният изостава символично старата си върхна дреха

Чистилището е само една от десетките тройни конструкции, при които каменни образи на змии, жаби, риби и костенурки са накачени един върху друг. Гигантските каменни човешки глави са наречени от професора „Тангра 1“, „Тангра 2“ и „Тангра 3“; на други места се споменават като „Владетел“, съответно 1, 2 и 3. Те се

Открити са и движими артефакти – глинени съдове, лампи, глинени тежести за стан и прешлени за вретена, железни оръдия на труда. Датировката на тези находки показва, че светилището е било използвано най-интензивно за религиозни нужди в периода III – II в. пр.н.е. и в римската епоха (II – IV в. от н.е.).

Скалната арка мегалит продължавала да се използва за традиционни народни обредно-магически действия – най-вече за лекуване на тежки (глав-

край арката и продължава в нова, т.е. придобива нова същност, ражда се за нов живот. Оставя и монети върху южния камък на арката в дар за полученото здраве. Там се поставят и червените конци, с които предварително измерват болния. На базата на семантичния анализ е възможно тълкуване на лечебния ритуал като модернизирана вариация на обряда на обезсмъртяването в Древна Тракия, осъществяван чрез слизване в подземния свят.

съзерцават само под определен ъгъл и точно проектирана дневна светлина. Върху издигащ се в посока юг скалист нос са издълбани като с нож множество ями с кръгла форма. Скалните изсичания оформят космически слънчеви кръгове – доказателство, че това е древен тракийски храм. Скалата е осеяна с фрагментирана керамика, датираща основно от предримската и късноантичната епоха, твърдят археолози.

Продължава на стр. 3

50

**МАЛКО
ПОЗНАТИ**

ТУРИСТИЧЕСКИ ОБЕКТА В БЪЛГАРИЯ

ПРАИСТОРИЧЕСКО И ТРАКИЙСКО СВЕТИЛИЩЕ В МЕСТНОСТТА ГРАДИЩЕ, С. ДОЛНО ДРЯНОВО

Продължава от стр. 2

Благодарение на съвместен европейски проект между българската община Гърмен и гръцката община Тасос – „Увеличаване атрактивността на трансграничния регион Тасос – Гърмен чрез надграждане на местните природни дадености“, комплексът вече е достъпна туристическа дестинация, подобно на Перперикон. В рамките на проекта през 2013 г. официално е открит Ландшафтно-исторически парк „Градище“, който обхваща изцяло територията на археологическия паметник на културата „Праисторическо и тракийско светилище в м. Градище“, деклариран като недвижима археологическа културна ценност с предварителна категория „национално значение“. Целта на проекта е облагородяване на природните ресурси на райо-

на и популяризиране на кулурно-историческото наследство, намиращо се на територията на двете общини. Предстои още много работа за историци и археолози, тъй като археологическата находка обхваща площ от над 500 дка, а досега са проучени не повече от 150 дка. Вече са изградени екопътеки, беседки, заслони, чешми, дори пречиствателна станция.

Облагороденото тракийско-мегалитно светилище в местността Градище край село Долно Дряново е поредната туристическа атракция в Гоцеделчевския край наред с архитектурните резервати „Ковачевица“ и „Лещен“, античния град „Никополис ад Нестум“ и Огняновските минерални бани – утвърден балнеоложки курорт с национално

значение.

Култовият комплекс с каменни глави и долмени се намира на 5 км от село Долно Дряново в посока Сватовча и Доспат. Все още няма указателни табели и самият комплекс не се вижда от пътя. За ориентир може да служи площадката с каменната чешма, която се намира отдалечено на шосето. Площадката е удобна за паркиране. До каменните глави може да се стигне с автомобил или пеша – те са на около 300 – 400 м от чешмата.

ЗА КОНТАКТИ:

Община Гърмен
Тел: +359 7523 20 40, +359 7523 20 47
e-mail: obs_garmen@bitex.bg,
oba_garmen@abv.bg

Национален парк „Пирин“ зае 4-то място в класацията на най-красивите природни паркове в света

Национален парк „Пирин“ бе поставен на 4-то място в класацията на най-красивите природни паркове в света на международната издателска компания Condé Nast. Съписъкът се оглавява от парка Нотъмбърланд в Североизточна Англия, а сред водещите пет са още уелският природен парк Пембрукшър, който е на второ място, италианският Гран Парадизо – на трето място, и гръцкият Национален парк Олимп – на пето място.

За Пирин издателството посочва, че се отличава със стотици редки растителни видове, като сред тях има и виреещи от Плейстоцена (между около 1,8 млн до преди 11 500 години). Там може да се види огромно разнообразие от диви животни. Отбелязано е още, че в Пирин има над 70 ледникови езера.

НАЦИОНАЛЕН ПАРК „ПИРИН“

Национален парк „Пирин“ се намира в Пирин планина, разположена в югозападната част на България. Територията на националния парк обхваща седем общини в област Благоевград – Банско, Гоце Делчев, Разлог, Сандански, Струмяни, Кресна и Симитли.

Национален парк „Пирин“ е създаден през 1962 г. и първоначално е носел името Народен парк „Вихрен“. Тогава площта му е била 6212 ха и обхващала най-високите части на Демянишкия и Вихренския дял. През годините територията на парка се е увеличавала няколко пъти и днес национален парк „Пирин“ обхваща над 40 000 хектара. От 1983 г. националният парк е под защитата на ЮНЕСКО.

Част от националния парк е и един от най-старите резервати в България – „Баюви дупки – Джинджирица“. През 1934 г. е обявен за защитена територия, за да бъдат запазени естествените реликтни гори от бяла и черна мура и голямото разнообразие от растителни и животински видове. През 1977 г. е обявен за биосферен резерват по програмата „Човек и биосфера“ на ЮНЕСКО. През 1994 г. е обявен и другият резерват в парка – „Юлен“.

На територията на парка има над 182 вида лечебни растения. Описани са 1315 вида висши растения, което е около 1/3 от българската флора. В парка се срещат още около

рията на България.

В парка има няколко паркови района – „Синаница“, „Баюви дупки“, „Вихрен“, „Безбог“ и „Каменица“, част от който е и район „Трите реки“.

В „Синаница“ има два маркирани туристически маршрута. С кафява маркировка е означен маршрутът местност Мандрата – хижа „Сипаница“ (за хижа „Пирин“), а с жълто е маркировката от местност Мандрата до местност Черната вода (за хижа „Яворов“). В местността Мандрата има изграден информационен център – „Влахинска река“.

През парков район „Баюви дупки“ преминава международният маршрут Е4: Пириней – Алпи – Рила – Пирин – Пелопонес. В

ския музей на града.

Парковият район „Вихрен“ е свързан най-вече с град Банско. Вихрен е и най-високият връх в Пирин – 2914 м, и вторият по височина в България след връх Мусала в Рила. Върхът е включен в Списъка на стоте национални туристически обекта, а печат може да бъде взет от хижа „Вихрен“. Точно в тази част на национален парк „Пирин“ се намира и най-старото дърво в България – Байкушевата мура, чиято възраст се оценява на повече от 1300 години. В Банско се намира и офисът на парковия район.

В парков район „Безбог“ е включена и част от резервата „Юлен“ с връх Полежан и циркуса на полежанските езера. Офисът на парковия район се намира в Добринище.

През парков район „Каменица“ преминават 35 км горски пътища. Част от него е и друг район – „Трите реки“. На територията на „Каменица“ има няколко туристически маршрута със специално обозначена маркировка: международен маршрут Е-4 (червена маркировка); хижа „Яне Сандански“ – Спано поле – хижа „Вихрен“ (жълта маркировка); хижа „Яне Сандански“ – хижа „Беговица“ – хижа „Демяница“ (синя маркировка); хижа „Синаница“ – Спано поле – хижа „Беговица“ – хижа „Пирин“ (кафява маркировка). Офисът на парковия район се намира в Сандански. На разположение на туристите в национален парк „Пирин“ са осем хижи и четири заслона.

320 вида мъхове и 165 вида водорасли.

Разнообразните релеф и флора са предпоставка и за многообразен животински свят. В националния парк са описани над 2000 вида безгръбначни животни и над 200 вида гръбначни животни. Парка обитават жабата дървесница (Hyla arborea) и шипопашатата костенурка (Testudo hermanni), които са в Червения списък на Международния съюз за защита на природата.

На територията на национален парк „Пирин“ са описани 159 вида птици, които представляват 40% от видовете на терито-

Пирин маршрутът е от хижа „Предел“, през хижа „Яворов“, хижа „Вихрен“, заслон „Тевно езеро“, хижа „Пирин“ до местност Попови ливади. Друг туристически маршрут започва от град Разлог в района на местността Бетоловото – хижа „Яворов“ – Суходолски превал – Кресна. В Разлог има център на парковия район, който се намира в историче-

ЗА КОНТАКТИ:

Посетителски информационен и образователен център – гр. Банско

Тел: +359 899 866 414

Работно време: всеки делничен ден от 9.00ч. до 17.00 ч.

Посетителски информационен и образователен център – гр. Сандански

Тел: +359 884 484 846

Работно време: всеки делничен ден от 9.00ч. до 17.00 ч.